

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKĖJIMŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1370 2, 3, 54, 76
STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTRONINIŲ PINIGŲ IR ELEKTRONINIŲ PINIGŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. XI-1868 25
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKĖJIMO ĮSTAIGŲ
ĮSTATYMO NR. XI-549 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ IR SUSIJUSIO
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO
(TAP NR. 22-839(2); 22-840(2); 22-842(2); 22-838(2)) (TAIS NR. 21-29301(3); 21-29302(3); 21-29303(3); 21-
29304(3))**

2022-08-10 Nr. NV-2282

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: atsižvelgiant į Europos duomenų apsaugos valdybos paskelbtas gaires, siūloma patikslinti teisinį pagrindą, pagal kurį mokėjimo paslaugų teikėjai, mokėjimo sistemų operatoriai ir kiti subjektai, teikdami mokėjimo paslaugas, tvarko specialių kategorijų asmens duomenis; patobulinti teisinį reguliavimą ir sudaryti mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigoms galimybę įgyvendinti įstatymų reikalavimus apsaugoti klientų lėšas, saugant jas ir užsienio valstybės kredito įstaigos filiale kitoje valstybėje narėje, įgyvendinti Reglamentą (ES) 2021/1230.

Dabartinė situacija: specialių kategorijų asmens duomenys – duomenys, atskleidžiantys rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus ar narystę profesinėse sąjungose, taip pat genetiniai duomenys, biometriniai duomenys, kai jie tvarkomi siekiant konkrečiai nustatyti fizinio asmens tapatybę, sveikatos duomenys arba duomenys apie fizinio asmens lytinį gyvenimą ir lytinę orientaciją. Mokėjimų įstatyme specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymo aspektai nėra išskirti. Europos duomenų apsaugos valdybos paskelbtose gairėse nurodyta, kad vienas iš specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymo pagrindų teikiant mokėjimo paslaugas yra viešasis interesas, įtvirtintas teisės aktuose.

Direktyvoje nustatyta, kad mokėjimo paslaugų vartotojų lėšos turi būti apsaugomos deponuojant jas atskiroje kredito įstaigos sąskaitoje, tačiau nenurodant, kokios šalies kredito įstaiga tai gali būti. Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatyme nustatyta, kad elektroninių pinigų įstaiga privalo apsaugoti iš elektroninių pinigų turėtojų už išleistus elektroninius pinigus gautas lėšas, atskirdama šias lėšas nuo kitų fizinių arba juridinių asmenų, kurie nėra elektroninių pinigų turėtojai, lėšų. Šios lėšos turi būti laikomos atskiroje sąskaitoje, atidarytoje Lietuvos kredito įstaigoje (įskaitant užsienio valstybės kredito įstaigos filialą, įsteigtą Lietuvoje) kitos valstybės narės kredito įstaigoje, Lietuvos banke arba kitos valstybės narės centriniame banke, tačiau galimybė laikyti lėšas užsienio valstybės kredito įstaigos filiale kitoje valstybėje narėje nėra numatyta.

Priėmus 2021 m. liepos 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1230 dėl tarptautinių mokėjimų Sąjungoje reikalingi techniniai pakeitimai, kuriais būtų patikslinamos nuorodos į Reglamentą.

Projekto esmė:

- Atsižvelgiant į Europos duomenų apsaugos valdybos paskelbtas gaires, siūloma patikslinant teisinį pagrindą, pagal kurį mokėjimo paslaugų teikėjai, mokėjimo sistemų operatoriai ir kiti subjektai, teikdami mokėjimo paslaugas, tvarko specialių kategorijų asmens duomenis, nustatant, kad teisinis pagrindas – viešasis interesas, t. y. siūloma papildyti Mokėjimų įstatymą, nustatant, kad mokėjimo paslaugų teikėjai, teikdami mokėjimo paslaugas, mokėjimo sistemų operatoriai, vykdydami mokėjimo operacijas, ir kiti subjektai, kurie pasitelkiami teikiant mokėjimo paslaugas arba vykdant mokėjimo operacijas, siekdami užtikrinti sukčiavimo atliekant mokėjimus prevenciją, tyrimą ir nustatymą, užtikrina svarbų viešąjį interesą ir dėl to turi teisę tvarkyti mokėjimo paslaugų vartotojų specialių kategorijų asmens duomenis. Taip pat, siekiant teisinio aiškumo, siūloma apibrėžti mokėjimo sistemos operatoriaus sąvoką;

- Siekiant pagerinti teisinį reguliavimą ir sudaryti mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigoms galimybę įgyvendinti įstatymų reikalavimus apsaugoti klientų lėšas (elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigos patiria sunkumų atidarydamos klientų lėšų apsaugos sąskaitas), siūloma nustatyti, kad klientų lėšos gali būti saugomos ir užsienio valstybės kredito įstaigos filiale kitoje valstybėje narėje;
- Siūloma patikslinti nuorodas į Reglamentą.

Derinimas: projekto rengėjai nurodo, kad projektas patikslinti pagal suinteresuotų institucijų pastabas ir suderintas darbo tvarka. Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui pastabų ir siūlymų neturi.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina. Projektas buvo numatytas svarstyti Seime pavasario sesijos metu gegužės mėn.

Dalykinio vertinimo išvada: siūloma projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. +37052098807; +37066842344, el. p. tautvydas.brazdziunas@lr.lt